

Gyakran ismételt kérdések és válaszok
az élelmiszerárak csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló
42/2025. (III. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet)
gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban

1. Beszállítói kedvezmények figyelembevétele az árrés számításánál [Rendelet 2. § (1), (2) és (6) bekezdése]

1.1. Kérdés: Hogyan kell a forgalmi bónuszt figyelembe venni abban az esetben, ha a bónusz fizetése olyan feltételhez kötött, amelynek teljesülése később következik be? (A folyó évi forgalmi bónuszt jellemzően az éves realizált forgalom alapján számítják, amelynek teljesülése a rendelet hatálybelépésekor még bizonytalan)

Válasz

Az utólag kapott forgalmi bónuszok árrésbe történő beszámításakor elfogadható a megelőző lezárt pénzügyi évben realizált forgalomhoz tartozó forgalmi bónuszok százalékos kulcsának figyelembevétele.

1.2. Kérdés: Hogyan kell az árrés megállapításakor figyelembe venni a kereskedő által nyújtott szolgáltatásokért a beszállítótól kapott utólagos kondíciókat, díjakat?

Válasz

A Rendelet 1. § (2) bekezdés 1. pontja szerint *„árrés: a kisebbítendő tag és kivonandó tag különbözetének beszállítói kedvezménnyel növelt összege.”*

Nem szükséges figyelembe venni azokat a szolgáltatástípusokat, amelyek teljesítéséhez a kereskedő harmadik közreműködő felet vesz igénybe és számlával igazolt költsége keletkezik (pl. tévéreklám, szórólap).

Az érintett termékekhez kapcsolódó beszállítói kedvezmények csökkentésére vagy megszüntetésére a felek tárgyalások útján kialakított, kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánításával van lehetőség, a szerződés módosítása vagy új szerződés megkötése által.

2. Kivonandó tag (beszerzési ár) meghatározása [Rendelet 1. § 5. pont]
(hozzászámítandó díjak, költségelemek, átlagos beszerzési ár számítása)

Válasz

2.1. NETA/EPR: a népegészségügyi termékadó, illetve az EPR díj termékre vetített értéke és minden, jogszabály szerint a gyártót, vagy az első belföldi forgalomba hozót terhelő egyéb költség (pl. vám, illeték, stb.) **része a beszerzési árnak** (illetve a bekerülési értéknek).

2.2. Szállítási költség: a szállítási költség termékre lebontva, a számviteli szabályok szerint kimutatható módon **része a beszerzési árnak** (illetve a bekerülési értéknek).

2.3. Beszerzési ár számítása, ha egy termék több beszállítótól kerül beszerzésre: főszabály szerint a beszerzési ár meghatározása az **egy napon történő beszállítások számtani átlaga** alapján történik. Amennyiben azonban a súlyozott átlag eltérő eredményre vezet, elfogadható annak figyelembevétele.

3. A saját márkás termékek aránya [Rendelet 2. § (3) és (6) bekezdése] és a készleten tartás kötelezettsége [Rendelet 2. § (5) bekezdése]

3.1. Kérdés: A kötelező készlettartás esetében a 2024. évi átlagos értékesített mennyiséget a Rendeletben szereplő **termékkategóriákként vagy cikkenként kell értelmezni?** Hogyan kell értelmezni a **saját márkás termékek arányára** vonatkozó előírásokat?

Válasz:

A minimálisan árusítandó mennyiség (kötelező készleten tartás) szempontjából a termékkategórián belül az adott termék tekintetében **nem elvárás a konkrét márka azonossága** feltéve, hogy a kereskedő által készleten tartott **termékkel a vásárlók kiszolgálása folyamatosan biztosított** (részletesebben lásd: SEGÉDLET – Napi átlagos mennyiség számításához).

A kereskedő megfelel a napi készlettartási szabályoknak, amennyiben **az üzlet szintjén** a napi nyitókészlet és a napi beszállítás összege alapján eléri a Rendeletben foglalt mennyiséget.

Ebből következően, mindkét előírás teljesül, ha az adott termék (pl. 12 %-os tejföl; krémjoghurt vagy 2,8%-os nem laktózmentes UHT tej) tekintetében a minimális napi mennyiség (2024 összes értékesítés/üzlet/365, vagy a nyitvatartási napok száma) készletezésre kerül [Rendelet 2. § (5) bekezdése] és

egyúttal a saját márkás termékek aránya nem haladja meg a 2025. január-február havi átlagos napi mennyiséget [Rendelet 2. § (3) bekezdése].

A két feltételnek való egyidejű megfelelés biztosítására több lehetőség is kínálkozik. Az egyik megoldás, hogy a kereskedő – szükség esetén - a készlet biztosítása érdekében az adott termék tekintetében a nem saját márkás termékek arányát növeli (tehát az esetleges készlethiányt gyártói márkás termékek többlet rendelésével küszöböli ki). Lehetséges emellett a kettős feltételnek megfelelni oly módon is, hogy az adott termék esetében a kereskedő (a termékarányok változatlanul hagyása mellett) mind a saját márkás, mind a gyártói márkás termékek készletét megegyező mértékben növeli, megfelelően ezáltal a szezonális követelményeinek.

A Rendelet 2. § (5) bekezdése nem szűkíti az átlagos napi mennyiség meghatározásának módját a hét adott napjára. Ugyanakkor a gyakorlatban mérlegelendő körülménynek tekinthetők az üzlet működési sajátosságai, illetve a termék jellege, eltarthatósága.

A **kereskedő mentesülhet** a saját márkás termékek aránya miatti bírság alól, amennyiben bizonyítja, hogy a jogsértés az ő érdekkörén kívül eső okra vezethető vissza.

3.2. Kérdés: a Rendelet hatálybalépését megelőző napon éppen futott egy **in-out akció**, a Rendelet hatálybelépését követően is kell forgalmazni a terméket?

Válasz:

A Rendelet a készleten tartási kötelezettség szempontjából nem tesz különbséget a termékek között a termékek szezonális, illetve in-out jellege szempontjából. Ugyanakkor a gyakorlatban mérlegelendő körülménynek tekinthetők az üzlet működési sajátosságai, illetve a termék – pl. szezonális vagy in-out – jellege, eltarthatósága, így kellő rugalmassággal kezelhetők ezek a termékek. (In-out termék: olyan termék, amely az állandó termékválasztékban nem szerepel, hanem jellemzően célzott akciók keretében forgalmazzák, és az akció lejártát követően nem pótolják a készletet.)

4. A szerződésmódosítás tilalma [Rendelet 5. § (2) bekezdés]

Hogyan kell alkalmazni a Rendelet szerinti szerződésmódosítás kivételre utaló tilalmát a gyakorlatban, a vonatkozó törvényi rendelkezésekkel való összefüggésben?

Nem tilalmazott a szerződéseknek a **piaci folyamatokkal indokolt módosítása** (átadási árak változása, a szokásos ártárgyalási rutinok mentén), mint ahogy az érintett termékek tekintetében **ún. közös szervezésű akciókra vonatkozó megállapodás** (akcióhoz beszállítói hozzájárulás kikötése) sem.

5. Egyéb kérdések

5.1. Kérdés: Az **ivójoghurt** a gyümölcsjoghurt kategóriába értendő?

Válasz:

Nem tartozik bele (részletesebben lásd: SEGÉDLET – Napi átlagos mennyiség számításához).

5.2. Kérdés: A **biotej** a Rendelet hatálya alá tartozik?

Válasz: Nem tartozik a Rendelet hatálya alá. Egy termék akkor tekintendő ökológiai termelésre utaló kifejezéssel megjelöltnek, ha jelölésén, reklámanyagaiban vagy kereskedelmi okmányaiban a terméket, annak az előállításához használt összetevőit vagy takarmány-alapanyagait olyan kifejezésekkel írják le, amelyek a vásárló számára azt sugallják, hogy a terméket, az összetevőket vagy a takarmány-alapanyagokat a vonatkozó uniós jogi rendelettel összhangban állították elő. Az ilyen termékek jelölésére és reklámozására az uniós jogszabályban felsorolt kifejezések, valamint az azokból képzett szavak és rövidítések – például a „bio” és az „öko” – használhatók önmagukban vagy összetételben, az elfogadható bármely nyelven. Az ökológiai (pl. bio) eredetre vonatkozó utalást tehát a vonatkozó európai uniós jogi előírások alapján meghatározott feltételek fennállása esetén lehet használni. Az ilyen speciális jelöléssel ellátott termékek nem értendők bele a Rendelet szerinti termék kategóriákba.

5.3. Kérdés: Az **Árbevétel megbontható-e**: az a 47.11 Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem megjelöléssel feltüntetett főtevékenységet folytató kereskedő, aki ezen tevékenysége mellett egyéb, a 47 alá tartozó tevékenységet is folytat, annak az 1 milliárd forint árbevételi határba bele kell-e számítani a dohányáru kereskedeleméből származó árbevételét?

Válasz:

A Rendelet 1. § (2) bekezdés 3. pontjában hivatkozott, *a kiskereskedelmi adóról szóló 2020. évi XLV. törvény* alapján **a nettó árbevétel nem osztható meg** a kereskedők különböző tevékenységi körei alapján. A főtevékenysége szerint „47.11 - Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” tevékenységet folytató kereskedő teljes árbevétele figyelembevételre kerül a Rendelet hatályának meghatározásakor.

5.4. Kérdés: Árfolyam kezelése: nem elvárható az a gyakorlat, hogy a kereskedő az árfolyamot napi szinten lekövesse többszáz termék esetén, és ennek megfelelően árazzon, és a fogyasztónak is követhetetlen lenne.

Válasz:

A beszerzési ár idegen devizában történő meghatározása esetén **elfogadható az MNB havi átlagárfolyam alapulvétele.**

5.5. Kérdés: vonatkozik-e a Rendelet a TEÁOR szerint „4727 Egyéb Élelmiszer-Kiskereskedelem” főtevékenységet végző vállalkozásra?

Válasz:

Nem vonatkozik rá. A Rendelet 1. § (2) bekezdés 3. pontja alapján a Rendelet előírásait a Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszerében „47.11 - Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” megjelöléssel feltüntetett tevékenységet főtevékenységként folytató kereskedőre kell alkalmazni, akinek a kiskereskedelmi adóról szóló 2020. évi XLV. törvény szerinti nettó árbevétele a 2023. évben az 1 milliárd forintot meghaladta.

5.6. Kérdés: a kiskereskedelmi különadó figyelembe vehető-e az árrés meghatározásakor?

Válasz:

Az árrés meghatározásakor a kiskereskedelmi különadó figyelembevételére a Rendelet **nem** ad lehetőséget.

5.7. Kérdés: Meddig számít új burgonyának az idei?

Válasz:

Az étkezési burgonyára vonatkozó minőségi követelményekről szóló 34/2016.

(V. 4.) FM rendelet 2. § szerint: „újburgonya: a teljes érettség elérése előtt betakarított és forgalomba hozott burgonya, amelynek héja foszlós, hámozás nélkül könnyen eltávolítható.”

A fentiek alapján az idei burgonya addig nevezhető újburgonyának, **amíg a héja magától foltokban leválik**, hámozás nélkül eltávolítható, függetlenül a forgalomba hozatal idejétől. A friss, feszes, vékony, de már nem magától lefoszló héjú burgonya nem újburgonya, még akkor sem, ha idei.